

סג'לוגה

2022 - 2

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פרוטוקול
ישיבת הועדה להתיישבות המשותפת לממשלה
ולהסתדרות הציונית העולמית

כ"ז בשבט התשמ"א - 28.1.81

נכחו : חבר הועדה - השר : א. שרון - יו"ר

נציגי ההסתדרות הציונית : מ. דרובלס, ר. וייץ, פ. שנק, א. תבין

נעדרו : חברי הועדה - השרים : י. ארידור, ש. ארליך, מ. בגין, ז. המר,
ד. לוי, ח. לנדאו (חולה), מ. נסים, ג. פת

נציגי ההסתדרות הציונית : א. כץ, ע. לוינסקי, מ. ריבלין, י. פרידמן,
א. שנקר.

א. בראון	- לשכת שר החקלאות
ש. ברטוב	- יושב-ראש ועדת הנגב
א. דודאי	- לשכת שר החקלאות
א. לנדאו	- לשכת שר החקלאות
י. מרגלית	- משרד הבינוי והשיכון
א. סנפירי	- משרד האוצר
אלי"מ ד. סתו	- משרד הבטחון
י. קלמן	- המועצה האזורית בני שמעון
ש. רביד	- החטיבה להתיישבות, ההסתדרות הציונית העולמית
י. רויזמן	- המועצה האזורית בני שמעון
א. לישנסקי	- מזכיר הועדה

סדר היום :

8/הת הקמת יישוב קהילתי בגבעות להב

9/הת מועדי הישיבות של הועדה להתיישבות המשותפת לממשלה 8
ולהסתדרות הציונית העולמית

10/הת ההתיישבות ביהודה ובשומרון - הקמתם של היישובים שבי שומרון ב', 9
תקוע ב', ומצפה גוברין

11/הת התיישבות ברמת הגולן - עלייתו של גרעין של התאחדות
האיכרים לקלעה

הקמת.

בפרוטוקול זה 45 דפים.

2-17-85 : 1405
18-39 3.8
40-46 3.5

הח/8. הקמת יישוב קהילתי בגבעות להב

השר א. שרון:

אני פותח את הישיבה. הנושא הראשון
שעומד על סדר היום הוא הקמת יישוב

בגבעת להב.

מר ר. וייץ:

יישוב קהילתי - אני מבין.

השר א. שרון:

כן. אני רוצה להבהיר במספר מלים את
הרקע, למרות שבנושא זה דיברתי כאן
מספר פעמים בעבר. אנו חייבים במהירות ליצור רצועת חיץ התישבותית,
שתבדיל ותפריד בין הר חברון לבין היישוב היהודי בנגב. קיימת
תופעה, שנמשכת כבר מספר שנים, של התחברות פיזית של אוכלוסיות
הנגב הערבית עם ערביי הר חברון ובעצם, נוצר מצב שהגבול מעמיק
לתוך שטחנו; ומאחר בשום פתרון מדיני שאני מכיר לא מדובר יותר על
גבולות פיזיים בין אוכלוסיה שיושבת ביהודה ושומרון לבין אוכלוסיה
שיושבת בתחומים שמעבר מזה של מה שהיה הקו הירוק - ולא חשוב מהי
התפיסה הפוליטית ומהו הפתרון שמוצע או שיושג, ברור לי שמדובר
בגבולות פתוחים - לכן יש חשיבות רבה מאד ליצור את החיץ הזה, כי
אחרת נעמוד בפני עובדה, שבעצם הגבול, שהוא במקרה כזה הופך לגבול
אתני, יעבור ממש ~~ממשי~~ בפרברי באר-שבע. לכן, אני הצגתי לפני
הממשלה, עוד לפני כ-3 שנים, את התכנית למה שקראתי התישבות דמוית
פרסה, שמתחילה בצפון, באיזור בית גוברין, איזור נחושה, ממשיכה
לכיוון אמציה, איזור להב לכיוון יתיר ומשם צפונה דרך כרמל ומעון
לתקוע. כפי שאמרתי, תכנית זו הוצגה ומטרתה היתה להקים יישובים
משני צדי מה שהיה הקו הירוק, בשיפולי הרי חברון, וע"י כך להשיג
את משימתה.

התכנית שהחלטנו עליה - והופיעה בועדה

זו לא פעם - מתבצעת והייתי אומר, שהיא מתבצעת בתנופה מהירה. אנו

השר א. שרון:

עומדים עכשו במצב, שאני מקוה שנחושה תעלה, שקף עולה בחודשים הקרובים ליד אמציה; מול המקומות האלה אישרה הממשלה את מצפה גוברין, מעל לתרכומיה; קיבוץ כרמים עלה; הישוב מיתר נמצא בהכנות לקראת בניה; ביתר עצמה יש היום 2 מושבים: מבוא יתיר וזיף - אחד יושב במקום ואחד כבר מעבד קרקעות במקום; בכרמל ובמעון עובדים במלוא התנופה - שם עולה נח"ל תעשייתי, אך יהפוך במהירות רבה לישוב תעשייתי; בתקוע מתפתח ישוב יפה והממשלה אישרה גם את תקוע ב', הנמצאת מדרום לתקוע, בין תקוע הנוכחית לבין הישוב במעון. כך שבעצם יש פעילות רבה בהתישבות דמוית הפרסה וצריך להשלים היום כמה נקודות חסרות.

אחד המקומות שאנו רואים בהם נקודת חורפה, זו הפינה שבתוך הפרסה הזאת, באיזור להב. כאן היתה יוזמה ברוכה של המועצה האיזורית בני שמעון ושל ועדת הנגב, שבאה אלי עוד בעבר עם תכנית ואני זימנתי אותם היום הנה, כדי שיציגו בפנינו את תכניתם ואת מחשבותיהם באופן יותר מפורט, ואני מקוה שנוכל לאשר היום את הקמת הישוב הזה. אני מדגיש, שמדובר כאן בישוב קהילתי. הגישה שלנו לישוב תהיה כפי שניגשנו לישוב תמרת ולישוב מיתר, ז"א שהממשלה נושאת באחריות ובהוצאות, כפי שאנו מגדירים, עד לראש השטח, ז"א - חשמל לראש השטח, מים לראש השטח, דרך לראש השטח - ואני הייתי מבקש מיו"ר המועצה, או מי שתחליטו, שציג את הנושא.

אני אציג את הבעיה בקיצור. לאחר מה שאריק אומר, אין הרבה מה להוסיף.

מר י. רויזמן:

דברים שכולם חותמים עליהם?

מר ר. וייץ:

אני מקוה שכולכם תסכימו.

מר י. רויזמן:

אני הגשתי לכולכם תיק עם כל הנתונים, גם הנימוקים מדוע אנו רוצים להקים את הישוב. יש לנו בעיה רצינית, לא רק לנו, אלא למדינת ישראל - איזור עצום ורחב ידיים, שבו אין יהודים בכלל, בין רהט, שהוא עכשו ישוב של כ-15,000 בדואים, בין לגיה, שהוא עוד לא ישוב מוכר, אך דה-פקטו הוא קיים, שם יש כ-7,000 תושבים ובמפוזר לכל אורך הדרך, יש משפחות רבות שהתישבו שם ואין שם יהודים; ויש סכנה גדולה שהאיזור הזה לא יהיה שלנו ולא תהיה גם למדינה אפשרות לשמור על הקרקעות - ויש שם איזור פורה, יפה, מתאים להתישבות, מתאים לפיתוח, מתאים לתיירות, עם כל הנתונים הבסיסיים לפיתוח עצום וחסרים שם יהודים.

בס"ה, במועצה שלנו, שהיא מעל 500,000 דונם, חיים כ-4,000 יהודים ב-10 ישובים - ועכשו קם ישוב חדש - קיבוץ כרמים - וכ-30,000 בדואים, שהם כ-60% מהבדואים בנגב. אנו צריכים לדעת שהם מתרבים בצורה כזאת, שכל 12 שנה הם מכפילים את עצמם. אם אנו לא נקים שם מספר ישובים, ובשלב הראשון לפחות את הישוב הקהילתי, שכל הגורמים במחוז הסכימו שחייבים לעשות זאת, אז אנו במצב של סכנה, גם הישובים וגם המדינה. לכן, כל הגורמים באיזור הגיעו למסקנה, שצריך לחנן את הישוב באמצע הדרך (בתוך הפרוגרמה יש מפה איפה הישוב צריך לקום). אני יודע, שמינהל מקרקעי ישראל, מר ביידץ, כבר אישר מקום זה כמקום מתאים - הוא קרוב מאוד לשני כבישים: הכביש בית קמה - באר-שבע והכביש החדש לערד ולמעשה, זה יחסוך הרבה בפיתוח התשתית.

דבר שני, יש המון פניות - בלי שאנו הכרזנו, כי היו כל מיני עיכובים - מאנשים שמוכנים לחיות במסגרת של ישוב חצי כפרי חצי עירוני, כי מבחינת איכות החיים אין מקום

מר י. רויזמן:

טוב יותר. דרך אגב, יש כאן הפרוטוקול משיבה של הועדה המחוזית, מיום 19.11.79, בה אושרה עקרונית הקמת ישוב זה - לא היתה התנגדות מאף אחד והיתה אחדות דעים שחייבים לעשות זאת.

אינני רוצה להרחיב את הדיבור - אם אח"כ יהיו שאלות, אענה עליהן - אך אני מבקש מהועדה לאשר את הענין, כדי שנוכל לגשת לתכנון ולהקמה.

השר א. שרון:

אולי תוסיף, שזה בעצם ישמש גם מרכז איזורי של המועצה.

מר י. רויזמן:

לפני כן, עוד דבר אחד. השטח הזה הוא אינו שטח חקלאי. זהו שטח בשיפולי א יערות להב. המועצה מתכוונת להקים שם את המוסדות הקהילתיים, את המועצה האיזורית, שהם ישרתו גם את הישוב הקהילתי; ז"א שלא תהיה כפילות ולא נצטרך להקים גן נוסף, בית ספר, תחבורה וכדו', שבדרך כלל עולים הרבה כסף. במקום הנוכחי, ששם יש מפעלים איזוריים, אנו לא יכולים להתרחב. אגב, גם בפרוגרמה מצוין, שאנו מתכוונים להקים שם את המוסדות הקהילתיים.

אני מבקש החלטה עקרונית, כדי שנוכל לגשת לביצוע הענין, לפי אותם התנאים שאושרו לישוב השכן, מיתר.

השר א. שרון:

אני מודה ליואל. הייתי מבקש משבתאי ברטוב, יו"ר ועדת הנגב, לומר כמה

דברים.

מר ש. ברטוב:

אני רוצה לחדד את הבעיה הדמוגרפית

שנוצרה בפגב. מדרום לקו אשקלון -

קריח גת יש היום אוכלוסיה של כ-300,000 נפש, כשמתוכם בישובים
הקטנים יש רק 35,000; בערים, בעיקר בבאר-שבע, יש 250,000 ועוד
50,000 בדואים שמרוכזים, במה שנקרא איזור הסיג הישן, ממזרח
לבאר-שבע.

תמונה זו, אם מחריפים אותה, עם אוכלוסיה

של חצי מיליון ערבים ברצועה ועוד רבע מיליון ערבים בנפת חברון
וברמאללה, מתארת לכם נחיתות איומה של אוכלוסיה שחיה בדרום הארץ.

השר א. שרון:

נחיתות מספרית.

מר ש. ברטוב:

רק נחיתות מספרית. נוסף לכך, מבחינה

גיאוגרפית, ריכוז ההתישבות היה, מבחינה

היסטורית, בעיקר בגיזרה של הנגב המערבי, אך היום אנו צריכים לדאוג
לכל יתר האיזורים.

מבחינת הריבוי הטבעי, היחס המספרי ילך

ויחריף, כי למרות שבנגב הריבוי השנתי גבוה מאשר הממוצע הארצי,

שהוא בסדר גודל של 1.8 באוכלוסיה היהודית ואצלנו 2.3, לא בגלל

גיאוגרפיה, אלא בגלל גיל צעיר של אוכלוסיה בנגב; לעומת זאת,

שיעור הריבוי הטבעי השנתי של האוכלוסיה הבדואית הוא בין 5.7%

ל-6.2%. זה נובע גם משיפורים חברואתיים והקטנה עצומה בשיעור

תמותת חינוקות ותופעה נוספת שמדאגה אותנו ביותר היא יבוא של נשים

פוריות מהרצועה ומחר חברון לתוך האוכלוסיה הבדואית. בנתונים

כאלה אנו - אותו צוות שעוסק בתכנון הנגב - חוזים למעבר מ-15%

ל-26% מהאוכלוסיה בשנת 2,000, אם לא יהיו שינויים דמוגרפיים

יזומים על ידינו; ושינויים אלה יכולים רק להיות הקמת ישובים

מר ש. ברטוב:

נוספים, בעלי אופי התישבותי, בעלי אופי של משיכת אוכלוסיה לאיזור. כמובן, שבאר שבע לא יכולה להמשיך להוות פתרון - היא היום מעל 120,000 תושבים, מוקד עצום של פעילות אזרחית, אך היא לא יכולה לפתור את הבעיות בשטח המרחב העצום הזה. הבדואים היום מעבדים כ-450 אלף דונם בנגב וחולשים על שטח של מעל מיליון דונם.

אני רוצה להסביר ולהצדיק מדוע ועדת הנגב, שמיצגת למעשה את הפעילות ההתישבותית של המושבים והקיבוצים וההתישבות השיתופית, דוגלת ותומכת ברעיון של הקמת ישוב קהילתי זה, מתוך ידיעה שאין פתרון זריז-יעיל. לכן אנו תומכים בפתרון הזה, כי אנו יודעים, שבשטח כזה אין פתרון התישבותי, אין קרקע חקלאית פנויה ואם לא ננקוט בצעד הזה של ישוב קהילתי, שיכול למשוך אוכלוסיה בעלת רמה, אוכלוסיה שרוצה לחיות בסביבה טובה, אין צורה אחרת לחתוך את הרצף הזה.

מר ר. ויץ:
בהנחה שאנו מבינים מה זה ישוב קהילתי, אני מברך על ההצעה ומאחל לה ביצוע מהיר ככל האפשר.

השר א. שרון:
אני מבין, שאין התנגדות. אם כך, אנו מסכמים.

תא"ל ד. סתו:
אני רוצה לחזור ולהגיד מה שאמרתי פעם בהזדמנות קודמת - אני לא כל כך מייצג אותם, אך מכיוון שהם אינם מיוצגים, יש בעיה בשטח הזה עם משרד הפנים והדבר יחייב תיאום עם התכניות של משרד הפנים.

השר א. שרון:

עוד ב' נובמבר 1979 הדבר עבר את

ההסכמה הראשונית של משרד הפנים.

אני מניח, שאם תהיה שהות בידך לעיין במסמך המונח על שולחננו, תמצא זאת.

מר מ. דרובלס:

הם גם קיבלו הודעה על הישיבה הזאת

ויכלו לבוא.

השר א. שרון:

אנו מסכמים, שאנו מאשרים את הקמת

הישוב הקהילתי בגבעת להב. הישוב

יוקם לפי אותם התנאים שאושרו לישוב השכן, מיתר.

הת/9. מועדי הישיבות של הועדה להתישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית.

השר א. שרון:

ראשית כל, אני רוצה להשמיע הערה אחת

לגבי סדרי עבודת הועדה בעתיד. אמנם,

בזמנו קבענו שישיבות הועדה יהיו ביום ד', אך ככל שתכפו הבעיות שהמדינה ניצבת בפניהן ורבו הדיונים בנושאים השונים, שחייבו התכנסות נוספת של הממשלה מדי פעם וועדות שרים, ובעיקר ועדה שרים לענייני בטחון, מדי פעם נאלצנו לעשות שינוי במועד הזה. אני מקוה, שנוכל להתמיד ביום קבוע ככל שרק ניתן. אם דבר זה לא נעשה, הוא לא, חס וחלילה, מחוץ רצון לשבש למישהו את התכניות - לכל אחד מאתנו משבשים את התכניות בנושאים אלה באופן קבוע - פה לפחות אני צריך לומר, שהשיבושים מביאים לברכה. עצם העובדה שיושבים ומחליטים, יש כזה מן הברכה. אך נשתדל, ככל שניתן, לעמוד ביום קבוע.

מר ר. ויץ:

יכול להיות, שלרגל הזמנים, יום ד'

מתאים פחות. יכול להיות שיום א' מתאים

יותר.

השר א. שרון:

אז נחליט על יום ראשון אחה"צ.

אני רוצה לומר למה אני מעלה נושא

זה במיוחד. אני רואה צורך בחודשים הקרובים לקיים ישיבת הועדה אחת לשבוע, כי אני חושב שנצטרך לעקוב מקרוב אחרי ביצוע התכניות עליהן החלטנו ולכן, הישיבות תהיינה אחת לשבוע. מאחר ויום א' אחה"צ נראה היום הכי בטוח מבחינתי, לגבי חוסר אפשרות של שינויים, נקבע את הישיבה ליום א' אחה"צ, מדי שבוע.

מר י. מרגלית:

מן הראוי לקבוע גם את השעה המדויקת.

השר א. שרון:

אני מציע לקבוע את השעה 4.00.

מר א. דודאי:

לפחות לימי ראשון הקרובים, מתוכנן
לך משהו לשעה זו.

השר א. שרון:

נסכם זאת בסוף הישיבה.

הת/10. ההתישבות ביהודה ובשומרון: - הקמתם של היישובים
שבי שומרון ב', תקוע ב', ומצפה גוברין

השר א. שרון:

רציתי לבשר בשמחה לחברי הועדה, שהערעורים

שהיו בוועדת החוץ והבטחון של הכנסת, שהוגשו

ע"י סגן רה"מ, פרופ' ידין, באשר להקמת היישובים תקוע ב', שאנו קוראים

לו היום מעלה עמוס, מצפה גוברין ושבי שומרון ב', ערעורים אלה לא

נחקבלו ע"י הועדה ולא רק שלא נחקבלו, אלא ששתיים מההצעות זכו לרוב

רציני מאד, שבו חברי קואליציה ואופוזיציה כאחד ואחד עבר ברוב,

אך שלושת הערעורים נפלו, כך שאין כרגע מעצורים ואפשר לגשת לעבודת

הבניה. אני מבקש מאורי להציג את היישובים.

מר א. בראון:

נתחיל מצפון לדרום. שבי שומרון ב' נמצאת 4-5 ק"מ מערבה משבי שומרון, שנמצאת במחנה שומרון, על הכביש נתניה-טול כרם-שבי שומרון-שכם בקעת הירדן. היא נמצאת על כביש זה, שהוא כביש עתיק וותיק. באיזור זה אותרו אדמות מדינה בסדר גודל של כ-1,200 דונם. מקום שני הוא תקוע ב', נמצאת על הכביש מגוש עציון למצפה שלם, מדרום לתקוע הקיימת היום. זהו כביש, שחלקו הגדול סלול למצפה שלם. המקום השלישי הוא מצפה גוברין - נמצא ממזרח לתרכומיה, בערך 7 ק"מ מהקו הירוק לשעבר, בין שני הכבישים של היום: הכביש הישן שהולך מאשקלון-בית גוברין-תורכמיה-קרית ארבע - המצפה נמצא מדרומו; הכביש החדש שהוא מבית ג'וברין לכיוון קרית ארבע, שהוא היום בסלילה, המצפה נמצא מצפונו. כאן נמצא המקום שנקרא, בינתיים, מצפה גוברין. אלה שמות זמניים, לפני שועדת השמות אישרה את השמות שלהם.

השר א. שרון:

אנו מתחילים בדיון. לפני שנמשיך, אני רוצה להוסיף כמה מלים בקשר לישובים האלה. ראשית כל, ~~אני~~ לפני זה, טוב לפעמים גם להגיד מלה טובה. אתמול סיירנו בשורה של ישובים בשומרון. זה היה יום גשם, יום קר, אני חושב שחלק מהמקומות שביקרנו בהם, ביקרנו בתוך ענן וערפל ואני לא יכול שלא להביע את שמחתי על המאמצים שההסתדרות הציונית - אני יכול לומר כמובן גם הסוכנות היהודית....

מר ר. ויץ:

פה צריך להזהר.

השר א. שרון:

בהחלט. אני תמיד שמח, רענן, שאתה נזהר ועושה.

מר ר. ויץ:

אני ידוע בתור חייט טוב. אם אני עושה חליפה, היא טובה. אני נגד חליפות לא טובות, בין אם צריך אותן ובין אם לא.

השר א. שרון:

בביקור הזה נלווה אלי יו"ר המחלקה,

מתי דרובלס. התחלנו במקום שנמצא

כרגע בתחילת העבודה - לבונה, שועדת השמות קבעה את שמו לבית אריה,

בואך נוה צוף, משם המשכנו לשילה, ביקרנו בתפוח, עלינו לאלמן

מורה, ירדנו לשבי שומרון וסיימנו בלילה - זו היתה חוויה מיוחדת

במינה - בחומש, שהיתה פעם מעלה נח"ל, הנמצאת מעל לכפר סילהא-א-דהר.

החר היה כולו בענין. זהו אחד המקומות הגבוהים והנישאים ביותר

שיש בשומרון. מקום שממנו רואים מהחרמון ועד אשקלון. אני רוצה,

ראשית כל, להודות למתי דרובלס על המאמצים ולכל מי שעושה מאמצים

שם, כי הדבר לא יאמן. אתה בא בלילה למקום כזה, אתה מוצא שם את

המשפחות - ולראות את הבטחון שיש לאנשים ואת הנכונות לחיות שם, עם

כל הקשיים הקיימים, בימים שמחפשים להיאחז במשהו לחיזוק הרוח, זהו

הדבר ואני חושב, שכל אחד צריך לבקר שם. זו פשוט מלה, שלא יכולתי

שלא להתרגש, למרות שאני מבקר במקומות אלה לעתים קרובות. אך יכול

להיות, שמזג האויר המיוחד, המאמץ המיוחד שנעשה כרגע בשטח, השפיעו

עלי קצת לחרוז מהדרך הרגילה של עיסוק רק בעובדות היבשות וגם לומר

מה שאני מרגיש. אז תסלחו לי שנחתי קצת דרור להרגשתי.

אני רוצה לספר, שלפני כמה ימים היינו

בביקור נוסף, במצפים חדשים, שאותם החלטנו להקים בואדי ערה ולאורך

המשולש. גם שם אני נדהמתי. הבאתי הצעה זו להחלטה לפני כחצי שנה -

ואפילו פחות - ואני מוכרח לציין לחברי הועדה, שבכל המקומות עובדים

במלוא התנופה. מקומות אלה מוכרים לי מאז ילדותי, שהייתי אומר,

שרגל יהודית היתה דורכת שם לעתים רחוקות מאד, היום עובדים יהודים,

ציוד עובד ורואים שינוי מוחלט בנושא הזה וזהו, שוב, חלק מהתפיסה

ההתישבותית שלנו ואני רק יכול לברך על כך. טוב שנדע שיש פרי

למאמצים ולפעולות שלנו וכשכולנו מתאמצים, אנחנו רואים גם הוצאות.

השר א. שרון:

אני רוצה לחזור עכשו לישובים שאותם הזכיר אורי. אנחנו רואים כך: בתקוע ב' נראה לנו ישוב קהילתי. בשבי שומרון ב' - ישוב קהילתי. אך צריך לציין כבר היום, לגבי הישובים הקהילתיים, שאנו כבר רואים אותם בשטח, שהישובים הקהילתיים היום כבר מתפתחים לכיוון כפול: מעט חקלאות - פי אין שם אפשרות לחקלאות - ותעשייה. אנחנו רואים זאת היום בכל המקומות. ראינו זאת אתמול בשבי שומרון, בנוה צוף, בחומש.

מצפה גוברין הוא חלק מגוש הישובים שאנו בונים כרגע באיזור אמציה; ז"א נחושה, שצריך לחדש בה את הישוב, אמציה שקיימת כמושב מצליח של ארגון מושבי חרות - מושב יפה מאד, שהייתי רוצה שיהיו בו יותר חברים, אך הם קשים בקבלת חברים ואנו לא יכולים להתערב בדברים אלה - ע"י אמציה אנחנו רואים את שקף שאיחנו את מקומה המדויק - ולפי דעתי, בחרנו מקום טוב מאד בשטח. מצפה גוברין נמצאת מהצד השני של מה שהיה הקו הירוק, אך הוא חלק מהגוש הזה, יושב במקום שיוצר עומק ושולט ממש על כל הישובים האלה מנחושה ועד אמציה. שם מתוכנן אצלנו להקמה קיבוץ, שיעבוד, כפי שמקובל בישובי גוש עציון, מבחינת מיבנה משקי, משק בעלי חיים למעלה, גידולי שדה באיזור לכיש ואמציה.

מר ר. ויץ: לפני שאביע דעתי על שלושת הנקודות, אני

חייב שתי הערות - אחת כללית והשניה קשורה בדברי הפתיחה של היו"ר. ההערה הכללית היא זו: אותי במלאכת ההתישבות, בקביעת מקום ההתישבות, מנחה קו ברור. אני לא כפות למוסכמות שנקבעו בשל עובדות כאלה או אחרות בהיסטוריה שלנו, שנקרא קו ירוק, אלא בעית קיום אוכלוסיה. אני, כמו שעשינו מאז ומתמיד, ממשיך קו, שבתכנון ההתישבות צריך להשיג 3 יעדים, ששלושתם משלימים

מר ר. ויץ:

אחד את השני. היעד הראשון הוא, כמובן, יעד בטחוני-מדיני, אך הוא לא יהיה בר-קימא, אם לא נשיג בו-זמנית, גם את היעד הכלכלי והיעד החברתי; אפילו אם יש תנועות וצורות, כמו קיבוץ או מושב שיתופי, זה לוקח הרבה זמן. אני יודע, שבסבלנות בסופו של דבר זה בא - דוגמת אמציה. אני יכול להביא דוגמא של בני דרום, שבסוף התגברו. אני סמוך ובטוח, שאמציה תפתח לישוב טוב וגם רב-אוכלוסיה. זה לא מדאיג אותי.

אני מודאג ביותר מהקמת ישובים, שבעקבותם בבוא היום, כל פתרון מגדיל את המיעוט הערבי בישראל. אני רואה זאת כסכנה הגדולה ביותר, זו אינה מליצה, הנשקפת לקיומה של מדינת ישראל. מעולם לא חשתי למערכות ישראל, גם לא במלחמת הקוממיות, שהיתה מלחמה נואשה ביותר. גם יום אחרי נפול גוש עציון, לא היה לי שום ספק ואין לי שום ספק לעתיד הרחוק. מדבר אחד אני כן חושש, ממסמס המדינה היהודית, מהכנסת אלמנטים מתוכה שיקעקעו אותה מבית, מפריצת המותר והאסור לגבי תעסוקה, מהכנסתם של הערבים כחלק בלתי נפרד מהמבנה הכלכלי והחברתי של מדינת ישראל. אני סבור, שאנחנו נוכל להגיע לשלום באיזור הזה, לחיות אתם בשלום, בכבוד הדדי, בתנאי שהם יהיו נפרדים ואנחנו נפרדים; שגאוותם הלאומית לא תהיה פגומה וגאוותנו הלאומית לא תהיה פגומה. זה מה שמנחה אותי. זו הערה ראשונה.

הערה שניה, אדוני היו"ר, דברים שאני

מתבטא בציבור, אני אומר אותם במלוא האחריות ולפעמים גם במלוא הדבקות. אין לי שום טענה למתישבים שהולכים ומקימים ישובים, באשר הם שם. אין צל של ספק, שיש בכל פלגות ישראל חלוצים אמיתיים, שמה שדוחף אותם זה הלהט והרצון לבנין עתיד עמנו. אלה לא מליצות, אלא הלכה למעשה, בחיי יום-יום. הם מוכנים לסבול בחיי יום-יום,

מר ר. ויץ:

את כל האפור, הקר, הקשה, המרגיז והאי-ודאות. לא שכולם כאלה. לכל מחנה כזה נספחים גם האחרים, אך אני לא שופט את המחנה לפי הנספחים. אך יש לי טענה מרה כלפי אלה שמובילים אותם - ובתוכם אתה, אדוני היו"ר - משום שלדעתי ההובלה הזאת טומנת סכנה קשה למדינה בכלל ומתישבים האלה בפרט. אני מוצא לעצמי חובה לחזור ולומר זאת. אני יודע שזה לא מעשי וזה לא יועיל לי, אך אני מוצא לחובה לומר זאת מתוך המניעים העמוקים שמניעים אותי. זו הסיבה שמניעה אותי להתנגד, תכלית ניגוד, לשבי שומרון. אני חושב, ששבי שומרון מחזקת את ההליכה, זה עוד צעד אחד כלפי הקמת מדינה דו-לאומית. אני לא יכול אלא להביע את חמצית התנגדותי העמוקה לצעד הזה. אני מברך על הקמת שתי הנקודות שבאות לחזק את הקו הירוק.

מר ש. רביד:

אני רק רוצה לא להשתלב כמובן בויכוח הפוליטי, אלא לבקש שהחלטה לגבי מצפה גוברין, מאחר ומדובר בישוב שיתופי, שבשלב ראשון יהיה מצוין בהחלטה, שאנו מתכוונים להקים היאחזות נח"ל, כשלב בדרך לישוב שיתופי. אנו צריכים את ההחלטה הזאת, כי אחרת אנו לא יכולים להחיל את הישוב השיתופי.

מר ר. ויץ:

עוד הערה. קיבלתי ברצון את הערותיך, אדוני היו"ר, על הדרך שבה המוסד המיישב, על שני חלקיו, עוסק. זה פרי של מאמצים ארוכים וזה נכון, שזה מנגנון שעושה מלאכתו לא רק ביעילות, אלא גם בדבקות. אין ספק, שמבחינה זו, מתי נכנס לרוח הזו ובשטח זה אין בינינו שום חילוקי דעות.

מר מ. דרובלס:

גם אתה.

מר מ. דרובלס:

אדוני היו"ר, ברשותך גם אני רוצה להגיד מספר דברים של רגשות. אם יו"ר הועדה, אריק, אמר דברים כאלה, אין לי במה להתבייש לבטא מספר רגשות שישנם.

אני אומר לכולנו: עם נוער כזה - לא משנה אם מסכימים או לא מסכימים - אנחנו יכולים להיות גאים. כי הפוטנציאל העיקרי שיש שם הוא כוח אדם ומה שאנו עושים, לעומת מה שהם עושים, זה אפס.

תמיד מטרידים אותי ואני משתדל להתחמק, אך לפני כשבועיים, בא מארה"ב איזה כתב טלויזיה חשוב מאד וממשרד החוץ מאד ביקשו ממני לקבל אותו, למרות שאמרו לי שהוא אנטי. יצאתי אתו לשוב קרוב, הראיתי לו והסברתי לו על המפה. לבסוף הוא אמר לי: אני אנטי, הייתי וראיתי, אינני מסכים אתכם, אך אני מבין אתכם. הלואי ולנו היה חומר כזה. וזו הבעיה - ההסברה וההבנה. יש מי שחושב, שכולם אנשי גוש אמונים שמדברים ישירות עם אלהים - טועה. יושבים אנשים ביהודה ושומרון, דתיים ולא דתיים. היינו אתמול במעלה נח"ל, ראינו שם אנשים שאין להם כל קשר לגוש אמונים. הם נוסעים יום-יום לעבודה 50-60 ק"מ לעבודה, הלך וחזור, ועל חשבונם. אז יש כאלה שממציאים אותם שהם כביכול באו לשם על מנת להתעשר. אפילו למי שיש דירה בעיר ומשכיר אותה במחיר הגבוה ביותר, הנצאות הנסיעה למקום העבודה וחזרה הן יותר גבוהות מאשר ההכנסה מהשכירות.

רציתי להגיד מספר מלים, מה שאדם מרגיש ומה שמגיע לאותם החלוצים האמיתיים שיושבים וממלאים אחרי הצו של ממשלות ישראל. והיום, הפוטנציאל הזה עומד לרשותנו, ולכן חובתנו לנצל אותו, לאחר שמתקבלות ההחלטות המתאימות.

מר מ. דרובלס:

אדוני היו"ר, כאן אני בא ושואל:

הממשלה דנה מבחינה מדינית, יש ערעורים ואנו יודעים את ההצעות האלה, שהובאו לפני כחודשיים שלשה והיה להן רוב בממשלה, כי הממשלה שוקלת מבחינה מדינית ומחליטה כן או לא. לאחר שזה חוזר לועדה שלנו, ואנו יושבים כועדה מקצועית, אנו שוב נכנסים לענין המדיני.

(המשך הדברים רשמה ל.ד.)

מר מ. דרובלס

(עד כאן רשמה ז.ת. מכאן ל.ד.)

לאחר שזה חוזר לכאן, לועדה שלנו, שאנחנו ועדה מקצועית, אנחנו שוב נכנסים לענין המדיני. דומני שאנחנו בעיקר, לאחר שזה עובר את הסינון של הממשלה וועדת שרים לעניני בטחון שהיא לוקחת כל האפקט הבטחוני והמדיני, מתפקידנו לראות, מבחינה פונקציונאלית, האם אותו ישוב משתלב במערכת או לא ולא לחזור ולשוב שוב לנושא המדיני, רענן. וכאן אני מאחל לך שמפלגתך תשב בקואליציה ותוכל לבטא את דעתך שם. אבל כל עוד שהיא יושבת באופוזיציה, וכך רצה הבוחר, אז יש לקבל את החלטות אלה שמחליטים, כשמתפקידנו להביע את דעתנו המקצועית.

מר ר. וייץ :

אני רוצה לעזור להסטוריון שיכתוב

פעם את ההסטוריה.

מר מ. דרובלס :

בנושא של הקמת הישובים ומי אחראי

עליהם או לא - כידוע לועדה הנכבדה

הזו, ישנם שני ראשי חטיבה. כל ישוב אשר מוקם בשומרון, יש לרענן את החלק המלא בו, בדיוק באותה מידה כמוני. ואני מאוד מודה לו כשהוא אומר : אשמים אלה שמובילים אותם, ונכון שיש כאלה. אבל אשמתו של רענן בזה שהוא מוביל אותם לא פחותה מאשר שלי. האמן לי, ערפאת ירשום אותך ואותי באותה מידה. את שנינו.

השר א. שרון :

הייתי מגדיר זאת לא כאשמתכם, אלא

כנקודה העיקרית לזכותכם.

מר מ. דרובלס :

ואני רוצה להזכיר פה עוד פרט -

שהועדה הנכבדה הזו החליטה להקים

את אלון מורה, רענן היה בעד להקים באלון מורה עיר. אנחנו

מר מ. דרובלס

אישורנו ודיברנו אז על 100 יחידות, ואילו רענן דיבר על 5,000 ולא 100. הוא אמר: "מה זה 100? אנחנו צריכים צריכים ללכת ל-5,000!". ואני מסכים איתו. כל הכבוד. כי הוא בעל מקצוע.

נגיע גם לזה.

השר א. שרון :

נגיע ל-5,000. אז חלקו באלון-מורה

מר מ. דרובלס :

הוא נכבד. אלא שהוא אמר שרצוי

ללכת ישר למה שיותר. והלוואי ויהיו לנו את המשאבים האלה

ונגיע ל-5,000, אבל לא בבת אחת. קודם נגיע ל-500 ומ-500

נגיע ל-5,000.

פעם ראשונה אני שומע שמחלקים כבוד

מר א. בראון :

גם לאחרים.

מה ז"א, מה שמגיע, מגיע.

מר מ. דרובלס :

אפשר לנהל ויכוח בכבוד, בחברות, מה

מר ר. וייץ :

זה שייך לעניין? להפך!

עכשיו, בקשר ל-3 הישובים - שבי

מר מ. דרובלס :

שומרון ב' משתלב ומחזק את האזור

הזה של ההתיישבות העיברית. את הישובים שהקימונו, ואין כל

ספק, שאנו חייבים ללכת ולהקים אותו מה שיותר מהר. זה פשוט

יחזק לנו את התשתית החברתית, החינוך. אנחנו צריכים להגיע

לכיתות נורמאליות מבחינת לימודים, ילדים ואוכלוסיה. מבלי להכנס לנושא הבטחוני מדיני החשוב של הציר שעליו הישוב יושב, הוא משתלב בתוך גוש ומשלים את הגוש הקודם שהקימונו. תרומת שבי שומרון ב' לאוכלוסיה הקיימת היא רבה מאוד.

תקוע ב' - אנו יודעים שתקוע

מבודדת ופונה לכיוון המדבר. גם רענן מסכים עם הנקודה הזו. אין פה כל ספק. חשיבות הנקודה ישנה. היא תתרום רבות להתיישבות העברית, כנ"ל מצפה גוברין אשר משתלב במסגרת התכנית שלנו. אני בעד להקים את מצפה גוברין מלכתחילה, היות והוא מיועד להיות קיבוץ, כהאחזות נח"ל, עם אמצעי ייצור. יש לבדוק את האפשרות עם צה"ל, שמלכתחילה, בתוך האחזות הנח"ל ישבו מספר אזרחים, שיוכלו להשתלב ביחד עם החיילים ולהוביל את זה לקראת האזרות.

קודם כל, אני מצטרף לברכות ההדדיות

מר א. תבין :

של היו"ר ושני ראשי המחלקה על ההשגים

בהתיישבות מעבר לקו הירוק.

אני ביקשתי להעיר או להתייחס בעיקר

לדבריו של רענן. אינני יודע לשם מה רענן חוזר מדי פעם - אלא

אם כן זה לפרוטוקול...

לפרוטוקול.

מר ר. וייץ :

חוזר מדי פעם...

מר א. תבין :

מר מ. דרובלס :

מה ז"א לשם מה? הוא מייצג

מפלגה וצריך להעביר את הפרוטוקול
למפלגה. אני יודע שאתה עם כל הלב עם המתיישבים ועם הנקודות,
אבל למפלגה צריך להעביר את הפרוטוקול.

מר א. תבין :

רענן מייצג אסכולה, שבצורה זו או

אחרת קובעת שעלינו להמשיך לישון

במיטת סדום. במציאות הפוליטית שאנחנו חיים בה ישנן שתי
אופציות, אופציה האומרת התיישבות בכל רחבי ארץ ישראל, או
הקמת מדינה אש"פית. כל אופציה אחרת המרומזת על-ידי רענן
היא פטה-מורגנה. אינני חושב שזה מתפקידי הועדה לחזור ולדוש
בהן. תודה.

אל"מ ד. סתיו :

בהמשך למה ששמעון אמר - מקובל

בהחלט שמצפה גוברין תהיה האחזק

נח"ל. אני הייתי אפילו מוסיף לזה שגם את מעלה עמוס אפשר
להעלות בשלב ראשון כהאחזות נח"ל.

מר ש. רביד :

אם יש גרעין.

אל"מ ד. סתיו :

אני אומר, אפשר.

השר א. שרון :

אפשר לצרף לשם כמה אזרחים שיעבדו

שם.

אל"מ ד. סתיו :

זה נעשה כבר בעבר עשרות פעמים.

השר א. שרון :

טוב, רבותי, ראשית, אני שמח

על הדברים שנאמרו. נראה לי

שהחטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית צריכה ליטול על עצמה

את הקמת הישובים האלה ואני מקווה שנעשה זאת במהירות. אלה

היו הנושאים שרצינו להעלות היום.

הישיבה הבאה תהיה ביום ראשון

הקרוב. אני נאלץ לקיים את הישיבה בשעה 1400, כי ב-1600

יש לי פגישה ממשלתית. בישיבה הבאה רענן ירצה להציג כמה

דברים בקשר לרמת הגולן.

מר ר. וייץ :

אני רוצה עכשיו. זה יקח 10

דקות, אני רוצה להעביר משהו חשוב.

השר א. שרון :

בסדר. מאחר ואנו מחר בביקור ברמת-

הגולן, בישיבה הבאה נדווח על מצב

התקדמות העבודות והישובים ברמת-הגולן בעקבות ביקורנו שם

מחר.

כמו כן ארצה לקבל דיווח בנושאים

הבאים : ראשית, דיווח של משרד הבינוי על קצב הבניה. איך

אנו עומדים כרגע בכל מקום בישובים החדשים, ביהודה, שומרון,

רמת-הגולן וחבל עזה.

כמו כן אבקש לקבל סקירה על בעיות

המים - קידוחי מים, קווי מים, מובילי מים במקומות האלה.

כמו כן אבקש לקבל סקירה על מצב

התעשייה. פה תרשו לי לציין בסיפוק, שאתמול ביקרנו בשבי שומרון

והתברר לנו ש-60% מאנשי הישוב מתפרנסים מעבודה יצרנית במקום.

השר א. שרון

אז יש לנו ישובים לא מעטים שחלק גדול מאנשיהם עובדים במקום.
אם זה בקדומים, באלון-מורה, בעופרה. בשבי-שומרון בדקנו
אתמול - 60% מתפרנסים במקום ובכבוד. נדמה לי שלא שמענו
אפילו טענה אחת קטנה מפי האנשים בנושא רמת החיים.

כמה מתגוררים במקום?

מר א. תבין :

קרוב ל-70 משפחות.

מר א. בראון :

כ-400 נפש. זה ישוב מוצלח מאוד.

השר א. שרון :

ישוב של גוש אמונים, חזק מאוד.

כמו שבכלל קורה בהתיישבות, אין ישוב דומה לישוב. לכל ישוב
יש את האופי שלו. לישוב זה, מלכתחילה, יש את האופי המיוחד
של ישוב שנבנה באופן מאוד, מאוד סיסטמטי, מסודר, והגיע
לדעתי להשגים יוצאים מן הכלל.

ובכן, אנו צריכים כאן לשמוע על

התעשייה במקומות, על המים, ועל הבניה. כמו כן נדווח על
הסיור שיהיה מחר ברמת-הגולן, בוודאי יעלו בעיות כתוצאה מהביקור
ברמת הגולן.

הח/11. התיישבות ברמת-הגולן: - עלייתו של גרעין של התאחדות
האיכרים לקלעה

ביקשתי להבהיר נקודה אחת בהוצאה

מר ר. וייץ :

הקודמת שהבאתי לכם והובטח לי שתהיה

לי אפשרות להסביר זאת. לקראת הסיור של אריק מחר ברמת הגולן,
כדי למנוע ויכוחים ללא צורך, אני רוצה להבהיר נקודה אחת.

בתוך הרימה של הישובים

שאני הבאתי על מפה - ואני מקווה שתנתן לי ההזדמנות לבוא ולהסביר מדוע לדעתי היא עדיפה, יש נקודה אחת פה, עין סמסם, כשכאן קצירין וכאן קלע, שהיא כבר בנוייה. זה היה מסומן פעם ככפ"ת ב'.

פה אני רוצה להציע הצעה, שאני

חושב שאם נתאחד סביבה, נמנע הרבה ויכוחים. לפני שלושת-רבעי שנה באה התאחדות האיכרים להנהלת המחלקה וטענה שהם חובעים הקמת מושבה ברמת-הגולן, על-מנת לאפשר להם לקחת חלק בבניית רמת-הגולן. גם מתי וגם אני היינו נוכחים, ומייד אמרתי שאני חושב שהטענה צודקת. לתנועה התיישבותית שיש לה בגליל הרבה ישובים מגיע. אבל אמרתי להם שכדי להקים מושבה, שהיא מושבה בעלת אופי מיוחד, יש צורך בתכנון די מדוקדק ואני מבקש שהות למצוא מקום.

בינתיים סביב קלע נתגלה איזה סכסוך.

אני לא אכנס לסכסוך הזה. אני סומך על ועדת גבתי, ואני חושב שכולנו צריכים לסמוך על ועדת גבתי, כי שם יושבות כל התנועות ונציגיהן מסתדרים ביניהם ומונעים מאיתנו הרבה בלבול מוח, וגם מאירים את רוח ההתנדבות של כל התנועות ואני חושב שזה מניע עצום.

אבל גם התאחדות האיכרים ביקשה

להתיישב בקלע ואני שמעתי שיו"ר הועדה שלנו נתן להם אסמכתא לכך. אני בא לבקש תיקון מעקרו של ענין, אני לא נכנס לסכסוכים. תראו, בעין סמסם, אחרי עבודה מרובה ובחינה מחדש של כל הקרקעות, אפשר לרכז קרקע במידה מספקת להקמת ענף רציני של כרם ומטעים שונים בשביל מושבה. המיקום של עין סמסם מתיישב בתוך הגוש שיש להתאחדות האיכרים. כלומר, הטיפול וכל מה שקשור בזה יהיה

הרבה יותר יעיל, כי כאן יש את ראש פינה, כאן את משמר
הירדן, כאן את איילת השחר ויסוד המעלה.

אבל למעלה ישנה מטולה.

השר א. שרון :

מטולה היא בודדת והיא סובלת מזה.

מר ר. וייץ :

לגופו של ענין, כדי למנוע שגיאה

התיישבותית, שעליה אין בינינו ויכוחים. ריבוננו של עולם,
יש די ויכוחים, למה להתווכח על דברים שאין בינינו ויכוחים.
שרותים שהמושבה תזדקק לה הם שרותים שנמצאים יותר בקצירין
מאשר השרותים בגוש קיבוצים. האזור הזה הוא קיבוצי. יש
לו שרותים מיוחדים לקיבוצים. עוד קיבוץ אחד שם שמתווסף
לגוש הקיבוצים, מחזק אותו, מייעל את השרותים. אם תכנים
לשם מושבה, המושבה לא תהיה מושבה, אין שם שטחי קרקע ראויים
לענף חקלאי מושבתי כמו שצריך. אין שם השרותים הדרושים כדי
לחזק אותה, זו פשוט כניסה לאזור לא מתאים. לעומת זאת,
לאחר שכולנו מכירים בזכות התאחדות האיכרים - ואני לא בא
לטעון נגד, להפך, אני קיבלתי את זה מראש. מתי ישב לידי
ואני מיד אמרתי - כן. אבל אמרתי להם: "אל תחפז רוחכם, תנו
לתכנן את הענין כמו שצריך? רבוננו של עולם. הלוא ידונו
אותנו בעוד 15 שנה מה אנחנו עושים? ובקצב של הבניה של
היום אפילו בעוד 5 שנים. אי אפשר סתם לתקוע דברים בלי
לראות לאן הם מובילים.

ובכן, רבותי חברי הועדה, אני דיברתי

עם הגרעין, יש להם גרעין טוב מאוד ואני תומך בו. ואני תומך
בתביעתם. אבל הם אומרים לי כך: "רענן, במציאות של היום,

ציפור אחת ביד שווה יותר מעשר על הגג. קלע כבר קיימת. אם אנחנו נכנסים לשם, גמרנו. נכון שזה לא כל כך מתאים, נכון שמה שאתה מציע זה יותר מתאים." באתי ואמרתי להם: "ריבוננו של עולם, זה תלוי בנו. אני היום אביא לוועדה הצעה לאשר עקרונית את עין-סמסם, כנקודה נוספת! תראו מה החשיבות שלה. אתם זוכרים? זה הגוש הדרומי, זה הגוש הצפוני של רמת-הגולן, מה שחסר לנו זה למלא את התווך, וזה בא בדיוק במקום המתאים. זה מקיף את קצרין בטבעת שאנחנו צריכים אותה ומקשר בין הדרום לצפון. פה יש שטח קרקע מתאים לפיתוח גפן יין ולמטעים למושב טובה, כמו שצריך. בשרותיה היא תשען על קצרין. לפי רוחה ולפי טיבעה זה הרבה יותר מתאים. היא גם תחזק את קצרין וגם תחזק את עצמה. היא יותר קרובה לגוש המושבות הדרומי ולא תהיה נקודה מובדדת בצפון. אז למה אנחנו צריכים לעשות דבר שלא מתיישב על הדעת.

אני מציע שהוועדה היום תאשר עקרונית את הקמת עין-סמסם, שחשיבותה היא ללא כל צל של ספק. אין ביננו חילוקי דעות בנקודה זו. זו חוליה חשובה ביותר לחסימת הבקע הזה שישנו ברמת הגולן. יש להציע לוועדת גבתי לייעד את זה להתאחדות האיכרים. אני עצמי אבוא לוועדת גבתי ואמליץ על כך בפניה. ואז לתת לקיבוץ להתפתח לפי דרכו. קיבוץ מתפתח יותר לאט ובסוף יהיה שם קיבוץ טוב. כך אפשר לתת סיפוק התיישבותי מתאים להתאחדות האיכרים ולגרעין הטוב שיש להם לאלתר. אם תחליטו, החטיבה להתיישבות תעשה מלאכה טובה ומהירה, עד מהרה, להקים להם שם ישוב וניתן להם את הסיפוק הטוב. בשביל מה אנחנו צריכים לעשות דבר לא התיישבותי, לא מתאים, לא מתוכנן, משום שחפזה לנו הדרך או חפזה להם הדרך.

מר ר. וייץ

אדוני היו"ר, חברי הועדה, זה

חלק מתכנית שלמה שאני הבאתי בפעם הקודמת, שמצריכה הרבה מאוד כסף, הרבה אמצעים, ובצדק אמר יו"ר הועדה שהוא יאפשר לי לבוא ולהציג את זה, ואני אציג את זה.

היות ואנו במצב קשה והגורעין של התאחדות האיכרים לוחץ, ובצדק לוחץ. ואני חושב שצריך לתת להם תשובה ותשובה חיובית ומתאימה. אני מבקש לעשות יוצא מן הכלל ולאשר עקרונית. אח"כ, מבחינה תקציבית וכו', נשתדל אח"כ למצוא את הדרך. אבל חשוב שאתה מחר בסיום תוכל לתת תשובה ושלוש על ישראל.

רענן, כהוספה להחלטה שלנו או במקום?

מר א. תבין :

כהוספה.

מר ר. וייץ :

אני רוצה להודות לעמיתי פרופסור

מר מ. דרובלס :

וייץ על שהעלה היום את הנושא הזה.

הנושא הזה נמצא בינינו במחלוקת, למרות שלפני מספר חדשים, למרות שלפני מספר חדשים הסכים רענן וייץ, עקרונית, שיש להקים ישוב ברמת-הגולן עבור התאחדות האיכרים.

גם עכשיו אני מסכים.

מר ר. וייץ :

במקום הזה.

מר מ. דרובלס :

במקום מתאים.

מר ר. וייץ :

מר מ. דרובלס :

אבל מה, כל אדם רשאי לשנות
את דעתו. מאוחר יותר, אינני יודע

האם זה בהשפעת הקיבוצים, או בהשפעת גבתי, אינני יודע למה,
רענן שינה את דעתו. וזו זכותו. סיכמנו שבשבוע הבא נצא
לשטח ונחליט באופן סופי. הישוב הזה כבר מוקם, את הכסף אנחנו
כבר השקענו. אני רציתי לצאת בשבוע הבא לשטח ולהחליט כי
יש לתת תשובה מהירה להתאחדות האכרים.

מר א. בראון :

סלח לי, את התשובה נתנו כבר. לא
צריך לתת עוד תשובה.

מר מ. דרובלס :

באופן חברי, רצינו בשבוע הבא לצאת.

מר ר. וייץ :

אנו עוסקים בהתיישבות לא בעניינים
של יוקרה.

מר א. בראון :

משחקים עם עשרות משפחות.

מר מ. דרובלס :

יש שני ראשי מחלקה, קבענו באופן
חברי בשבוע הבא לצאת והיינו חותכים
את זה בין כך. עכשיו בא רענן וזו זכותו.

מר ר. וייץ :

לאחר שנודע לי שאריק נוסע לשם,
חשבתי שיש מקום להעלות זאת.

מר מ. דרובלס :

אני מודע לך שהעלאת זאת היום.
אנחנו חייבים לבמור את זה מה
שיותר מהר, כי מחר צריכים לאיש את המקום. וטוב שיו"ר ועדת

השרים מסייר, כי הוא גם כן יוכל לתת תשובה כי זה היה בדיון
בועדה והוא מקווה שזה יתקדם..

מה המצב פה, בגוש הצפוני יש 4

קיבוצים. בדרך כלל אנחנו מתכננים לתנועה 4 קיבוצים שנחשבים
לגוש. הגוש הזה של הקיבוצים מתפקד יפה מאוד עם ארבעת
הקיבוצים. רענן אומר כי פה זה הכל קיבוצים. לא ידעתי
ששעל זה קיבוץ, שהר אודם זה קיבוץ וכל אותם הדברים האלה
הם קיבוצים. ההפך רבותי, כל ההגיון מבחינת תכנון התיישבותי
אומר לנו שיש להקים כאן את המושבה. כי אז אתה מבטיח חינוך
לכל הסקטור האזרחי שבין כך ישנו פה. את הגוש הקיבוצי אין
צורך לחזק באופן מיוחד. יש לו ארבעה קיבוצים והוא יכול
לתפקד מצויין.

עכשיו, לא רק ראש פינה זו מושבה,

גם בצפון ישנן מושבות. וכאן עיקר כח האדם הזה ישנו ויש
התפוצצות אוכלוסין והם רוצים ללכת לאזור כזה. באשר לאזור
שליד קצרין אין מחלוקת. במידה וכאן יהיה צורך להקים מושבה
שניה, כן ירבו מושבות, כי אנחנו צריכים פה ישובים גדולים.
אין לנו הרבה אמצעי יצור חקלאי, ואוכלוסיה אזרחית מה שיותר
גדולה שתהיה כאן, זה יהיה מצויין. אנחנו עכשיו לא מדברים
על כפ"ת ב'. כשנדבר, אני אהיה בעד למסור גם את כפ"ת ב' להתאחדות
האיכרים, להקים פה עוד מושבה נוספת. אבל זה בבוא הזמן. כאן
הישוב קיים ואפשר מחר לאכלס אותו. אני מציע, לאחר שרענן העלה
זאת, לקבל החלטה למסור את קלע להתאחדות האיכרים להקמת מושבה.
זה משתלב בהחלט מבחינת האוכלוסיה.

אני מוכרח לומר לפרוטוקול. באשר

אל"מ ד. סתיו :

לכפ"ת ב' - הדבר האחרון שאני רוצה

זה להכנס לויכוח איזו חנועה ואיזה סוג של התיישבות. אני רוצה לומר שזה נופל בלב ליבו של אזור רווי במחנות צה"ל. לכן, אם ישנה שם הסכמה לכפ"ת, אנו יודעים שכפ"ת זה דבר שמצומצם בשטח. מושבה, בעיני רוחי, אני רואה משהו שמשתרע על שטח יותר גדול. לכן, מה שלא מחליטים, אני מבקש לבחון את זה עם פינצטה, כל פעם מחדש, כי אחרת נכנס לבעיות.

העניין בחון עם הצבא.

מר ר. וייץ :

רבותי, אני רוצה להתייחס לנושא

השר א. שרון :

הזה ולסכם את הישיבה.

אינני יודע איך אחרים נוהגים, אבל אני אף פעם לא עוסק בדברים שהם כבר בידי. אם זה כבר סוכם, הוחלט ונמסר לכולם, אני לא עוסק בו יותר, אין סיבה לעסוק בו יותר. סוכם על הקמת מושבה. כאשר מדברים על המושג - מוצה, אנחנו המיד רואים בעינינו את המושבות הראשונות ולא כך הוא הדבר כאן. אחד הדברים המציינים את המושבות הראשונות הוא שאין שוויון בין החברים באשר לגורמי הייצור ואמצעי הייצור. כל אחד, כפי שאבותיו הורישו לו, גודל הנחלה שהוא קנה בזמנו, לכן עד היום במושבות יש יחידות גדולות, יש יחידות קטנות. יש יחידות שהתפצלו יותר, התפצלו פחות. כאן מדובר בישוב שבו גורמי הייצור ואמצעי הייצור הם שווים לכל החברים. לכן אני גם לא רואה את הניגוד העמוק שקיים. כאן יותר מדובר על השתייכות תנועתית מאשר על מבנה שדומה לגוף המוכר לנו מחיי היום, יום של היום כמושבה.

אם לא אכפת לך, אני רוצה להעיר

מר ר. וייץ :

הערה באמצע - ההבדל הסטרוקטוראלי

בין מושב למושבה, הוא בכך שבמושב יש אינדיניפיקציה בין הרשות

מר ר. וייץ

המוניציפאליט והאגודה החקלאית, מה שאין כן במושבה.

ואתה חושב שפה לא יהיה?

מר א. בראון :

במושב אי אפשר להפריד ובמושבה

מר ר. וייץ :

אפשר. אלו שתי צורות התיישבותיות

הסטוריות שונות ולשתיהן פכות קיום. ומשום כך יש להן גם כתף ציבורית שונה, ובצדק. ואני תמיד הייתי בעד פלורליזם. הייתי בעד תמיכה בכל החלקים. אז בבקשה, נא לא לטשטש את הענין, זה ענין חשוב, יסודי, חלק מהנוף הישראלי.

אני פשוט הבהרתי כאן כי לא מדובר

השר א. שרון :

כאן ביצירת מושבות במתכונת

המושבות המקובלת. אפשר לקיים דיון מענין מאוד על צורות ההתיישבות וההתפתחות שחלה בהן במשך מאת השנים האחרונות. זה נושא מענין. הייתי שמח לשמוע עליו, יש פה וודאי להרבה חברים מה לומר. במדינת-ישראל ובארץ ישראל הצטבר אולי הנסיון הרציני ביותר בתחום הזה, בעולם, של צורות התיישבות שונות. זה בכלל נושא מענין שכדאי לעשוק בו, והייתי שמח אם נקדיש פעם ישיבה אחת פשוט לדיון בנושאים האלה, לסקירה הסטורית על התפתחות ההתיישבות. אני חושב שכולנו נמצא למדים מכך.

אבל נחזור לנושא שלנו : בזמנו

סוכם על הקמה של מושבה או יישוב המסתייך להתאחדות האיכרים. חיפשנו אפשרויות של מיקום במסגרת הישובים שהממשלה אישרה ברמת הגולן. מצאנו שהמתאים ביותר מכל אלה שהממשלה אישרה והקימה זה בקלע. במורדות החרמון, בשיאון, בהר-דב, היה ברור ששם צריך להיות קיבוץ. שם עולה קיבוץ של השומר הצעיר.

השר א. שרון

ג'ואיזה זה מקום מתאים מאוד לקיבוץ. הצעתי את המקום הזה לקיבוץ המאוחד. זה מקום מצויין. ליד עיישה. מתחבר לגוש הישובים של עין-זיוון ואור-טל. הקיבוץ המאוחד היום לא הולך לשם מסיבות פוליטיות. הייתה לי איתם שיחה גלויה בנושא זה. היום זה נראה להם כחלק מרמת-הגולן, שבעיני מפלגת העבודה זה אזור שבו צריך לוותר ברמת-הגולן, חרף היותו אחד המקומות החשובים ביותר ברמת-הגולן. יש לנו שם רכס של גבעות שמוביל בין קוניטרה לבין תל-פרס, שהוא רכס שיש ממנו שליטה, מצד אחד, לעומק השטח הסורי, ומצד שני הוא שולט על כל מרכז ודרום רמת-הגולן. הצעתי להם את המקום הזה, זה מקום טוב. הם סרבו, סרבו מסיבות פוליטיות, כי המקום הזה נראה להם כמקום שבו צריך לסגת.

למרות שאמצעי יצור חקלאיים בג'ואזה
יש יותר מאשר שם.

מר מ. דרובלס :

השר א. שרון : כן בהחלט, אנחנו דיברנו על זה. גם דיברתי עם אנשי ישובי רמת-הגולן. גם אנשי רמת-הגולן טענו באזני שהם היו שמחים מאוד לוא משק קיבוצי היה נכנס לשם, אבל משיקולים פוליטיים, המערך או מפלגת העבודה, או הקיבוץ המאוחד לא רוצה להכנס לשם.

כך שאחרי שניתחנו את כל המקומות האחרים - ואני יכול לעבור כל ישוב וישוב, הגענו למסקנה שקלע הוא הישוב הטוב ביותר. גם לי היו התלבטויות בנושא הזה, וגם אני שוחחתי בנושא זה מספר פעמים עם חיים גבתי. בסופו

בסופו של דבר הגעתי למסקנה, שהמקום היחידי שבו אנו יכולים להקים את אותו ישוב הקשור להתאחדות האיכרים הוא קלע. כך היו הסיכומים. פה הודעתי על הנושא הזה, למרות שאני עצמי משתדל ככל שרק ניתן לא להתערב בשיקולי ועדת גבתי, כי זה נוח לכולנו שלא אנחנו מעורבים ישירות^{בנושא} הזה ויש גוף שמחליט ופותר אותנו מהנושא הזה. אבל בהחלט הודעתי את עמדתי באופן סופי. הודעתי להתאחדות האיכרים. אם הם ירצו להקים מושבה נוספת בעין סמסם, למרות שאני מכיר את הצורך הזה כאזור צבאי צפוף, אם זה ניתן, אפשר יהיה להקים שם מושבה שניה. אין שום בעיה. היום לא נדחה את הנושא הזה. וכמו שסיכמתי, מחר בסיורי, אני מתכוון להודיע על כך באופן הכי ברור וגם להנחות את התאחדות האיכרים להעלות את הגרעין שלהם ככל שרק ניתן. אין שום סיבה לעכב, אפילו יום אחד, את העליה למקום. לאחר כל ההתלבטויות, אצי בהחלט חושב שלדברים שנאמרו פה יש להם בהחלט משקל.

מר ר. וייץ : תרשה לי להביא לתשומת ליבך נקודה

חשובה ביותר, שהיה לי ויכוח עליה

עוד עם יו"ר הועדה, קודמך, גלילי.

גם איתו?

השר א. שרון :

מר ר. וייץ :

אני עומד על משמר ההתיישבות הרבה

שנים. לפי החוק, ההכרעה בדבר צורת

ההתיישבות וייחוד ההתיישבות היא בידי ההסתדרות הציונית ואיננה

בידי הממשלה. הממשלה קובעת איפה, היא לא קובעת לא את הצורה

ולא את הייחוד.

אנחנו, בהסכם, אני כראש המחלקה להתיישבות, שהייתי אז לבדי, בשם ההנהלה הציונית, הסכמתי עם היו"ר הקודם שאנו מסכימים שועדת גבתי תפסוק, ובמקרה שהיא לא פוסקת, זה בא להכרעה להסתדרות הציונית. אני רוצה שתדע שאין לך סמכות הכרעה חוקית בנדון. לכן אני מבקש ממך שלא תעבור על החוק, כי אני מתנגד למה שאתה אומר. אני מדבר ברצינות הגמורה ביותר, שתדע, ואני אלק בזה עד הסוף. אני מבקש ממך שלא תקבע דברים שלא בסמכותך לקבוע. ואני מודיע פה, שאם יהיו חילוקי דעות בין מתי וביני, כמוסכם וכחוק, זה יובא לדיון בהנהלה הציונית. ואני מודיע לכם שאת הנושא הזה, שהוא ערוב התיישבותי, אני אביא למקום שבו הסמכות לקבוע וזו ההסתדרות הציונית. אני מבקש לרשום לפניך שלא תעבור את החוק.

אני דוחה את הדברים האלה מכל מכל.

השר א. שרון :

זה מחוץ לקו הירוק, זה הכל כסף של מדינת-ישראל ולא של הסוכנות

מר א. בראון :

היהודית.

אין בעיה כספית, יש בעיה

מר ר. וייץ :

קונסטיטוציונית של חוק היסוד

של אמנה בין הממשלה וההסתדרות הציונית, שהכנסת אישרה אותו, תקרא את החוק ותראה.

אני דוחה את הדבר הזה מכל וכל.

השר א. שרון :

מר ר. וייץ :

אם תראה את החוק , תיווכח לדעת

שאני צודק. אני אומר לך זאת

בצורה החברית ביותר ואני מבקש שזה ירשם.

השר א. שרון :

שני דברים אני דוחה : ראשית, את

צורת הדיבור האולטימטיבית,

המאיימת, המדברת על אכיפת חוק וכו'.

מר ר. וייץ :

חס וחלילה, הפניתי את תשומת הלב

לעניין. אני לא מאיים ולא שום

דבר.

השר א. שרון :

סליחה, רענן , יש איזה סדר

בישיבה, בכל זאת. יכול להיות

שבמשך הזמן אתה תשב בראש השולחן ותנהל את זה אחרת. היום

אני מנהל את זה. ככה זה.

מר ר. וייץ :

אני לא מאחל לעצמי .

השר א. שרון :

לכן, ראשית, אני כופר בעניין עניינית,

מהותית. שנית, אני כופר בצורה

שהדבר הזה הוצג כאן. אני חושב שזו לא הרוח ששוררת בועדה.

לא דובר פה אף פעם בצורה כזו.

מר ר. וייץ :

אני לא יודע איפה האליטו מה שאתה

אמרת, אני לא השתתפתי בהחלטה הזו,

אני מערער על זה.

השר א. שרון :

כפי שאמרתי, לא דובר אף פעם בטון

כזה ברועדה הזו. לא עוסקים בועדה

הזו בנושאים בצורה כזו. הנושא הזה טוב, מסוכסך והגוף של
התאחדות האיכרים יעלה, ואני מאוד, מאוד מצטער שפרופסור וייץ
מצא לנחוץ, בועדה הזו, שעוסקת יותר מכל ועדת האחרת שאני
מכיר בטיפול ענייני בנושאים, והגיעה להשגים, לפי דעתי, מרשימים
ביותר, לנקוט דרך כזו ולשון כזו.

מר מ. דרובלס :

אני קצת מוחה, ביקשתי רשות דיבור

באופן מסודר עוד קודם לכן. פרופסור

וייץ ביקש רק להעיר הערה והעלה את הדבר הזה. יכול להיות

שיש כאן חברים שיש להם זכויות יתר.

מר ר. וייץ :

מתי, אני מבקש ממך שתשמור על כבודי

כי מה שהוא אמר זה לא נכון. אני

העלאתי זאת בצורה עניינית וחברית ביותר ואתם הבאתם אותי להעלות

את החוק. אני מתייחס בכבוד רב אליך, אדוני היו"ר, ואל מתי.

תמיד התייחסתי בכבוד, עפ"י תחום המותר והאסור.

מר מ. דרובלס :

סה"כ אמרתי כי ביקשתי את רשות הדיבור

הרבה לפניך. רציתי להעלות את הנושא

הפורמאלי. אתה נכנסת עם הערה והעלאת זאת. לכן אני אומר שיש

לך כאן זכויות יתר ואני מקופח.

בנושא ההחלטות - למי שייך ישוב?

ועדת גבתי היא אינה ועדה סטטוטורית, היא ועדה וולנטרית. מצד

שני, אפשר להגיד שהיא גם ועדה אינטרסנטית ואף גוף ממלכתי

אינו יכול להרשות לעצמו לבוא ולמסור לאינטרסנטים שיחליטו מי

יקבל.

במקרה היום, רוב תנועות ההתיישבות
 יושבות בועדת גבתי באופן וולנטרי. והיה. והיה. והם מחליטים
 ביניהם לתת למישהו נתח לאומי - מי שמך? אם זה מתאים לפי
 הרוח הממלכתית, בסדר, אין כל בעיה. אבל במידה ותנועה
 מיישבת מסויימת רואה את עצמה מקופחת בגלל גורם שהוא אינסטרסנטי
 גרידא, הרי חייבת להיות לו אינסטנציה מסויימת בפניה הוא
 יכול לערער. אני רוצה, אדוני היו"ר, את המצב בערך בצורה
 כזו - המחלקה להתיישבות והחטיבה - למרות שאורי צודק שיש
 הבדל בין המחלקה לחטיבה מבחינת מאיפה בא, התקציב - אבל המחלקה
 והחטיבה להתיישבות, הם הגורמים שמייצגים את כלל המתיישבים.
 היום במחלקה ובחטיבה להתיישבות ישנם שני חאשי מחלקה. ראשי
 המחלקה חלוקים ביניהם בקשר להחלטת ועדת גבתי. ברגע שראשי
 המחלקה חלוקים ביניהם על החלטת ועדת גבתי, המוסד שצריך להכריע,
 ולא רק שצריך, אלא שחייב להכריע, זה השולחן הזה. השולחן הזה
 מחליט איזו נקודה תעלה, לגופו של ענין ולא רק מבחינה פורמאלית.
 הוא מטפל באופן ישיר בכך. לגוף הזה שותפה בחמישים אחוז
 התנועה הציונית.

(מכאן רשמה ז.ת.)

(עד כאן רשמה ל.ד. - מכאן ז.ת.)

זה לא שייך לענין. הקרא את החוק.

מר ר. ויץ:

אני מבקש לא להפריע ובל ינופף איש
בחוק. כולנו אנשי חוק ושומרי חוק.

השר א. שרון:

לכן, רק גוף ממלכתי יחליט למי מוסרים
נכס לאומי. התנועה הציונית אינה מטפלת

מר מ. דרובלס:

בבעיות אלה יום ויום ולכן, שלחה לכאן את בעלי המקצוע. כנ"ל גם
הממשלה. לכן, אין גוף יותר לגיטימי מאשר גוף זה, שהוא משותף
לממשלת ישראל ולתנועה הציונית, להחליט על מחלוקת כזאת ואני מציע,
לקבל את ההחלטה שהציע היו"ר, שישוב זה ימסר להתאחדות האיכרים.

אני מודה לך על דבריך, מתי. אני רוצה
להוסיף עוד דבר. ועדת גבתי מעולם לא

השר א. שרון:

רצתה לטפל בישובים ביהודה ושומרון.

הם עומדים לקבל את גוש אמונים, לאחר
שפנו אליהם.

מר ש. רביד:

אני הצעתי לוועדת גבתי כמה פעמים לקבל
את גוש אמונים.

מר ר. ויץ:

לכן, גוף אשר פועל רק במקומות שיש לו
בהם ענין ואינו פועל בראיה ממלכתית

השר א. שרון:

כוללת, אינו יכול להיות גוף פוסק, במקרה של מחלוקת.

מר ר. ויץ:

יש גוף פוסק - ההסתדרות הציונית.

השר א. שרון:

הפוסק בנושאים אלה הוא שולחן זה וזהו הסיכום.

מר א. בראון:

מבלי להכנס לדיון, אני רוצה לומר רק נקודה אחת. אני אומר זאת כלפי חברי הגרעין. יש גרעין של 32 משפחות, שמונח להם מול העיניים שהם הולכים לשם. בעצם, מה שאנו צריכים להגיד להם: אתם לא עולים לגולן. אני אומר באחריות, כי המקום המוצע זה מקום לא מתוכנן, לא בנוי. לפי דעתי, זה לא מקום לישוב. אני מכיר את הגולן מבחינה צבאית, ממש בין המחנות הצבאיים, ע"י נפאח. לכן אני חושב, ואני מדבר רק מבחינת הגרעין, שכאילו אנו אומרים להם: חברים, אתם לא עולים בשנה הקרובה לגולן. אני חושב, שכך לא מתנהגים לבני אדם; וכל הנושא הזה של איפה קיבוצים, הוא הרבה פחות משחק היום מאשר היה פעם, מה עוד שהמרחק מישוב לישוב הוא 5 ק"מ. אנו מדברים על מקומות אחרים, שהם במרחק של 40 ק"מ ממקום ישוב. מה פה הבעיה של שרותים כאלה או אחרים? אך מה שאני אומר הוא בעיקר לגבי הגרעין עצמו.

השר א. שרון:

מי שחושב, למשל, שתפוחים של קלע לא יטפלו במחסן הקרור שנמצא במרום הגולן, אלא יוסעו לבית הקרור בראש פינה או מטולה, אינו יודע מה הוא סח. כולם עובדים היום יחד, על בסיס של התארגנות איזורית. לא צריך בכל מקום לנסות להחדיר את החיץ הזה. אין הבדל בין אנשים אלה לאנשים אחרים. אני לא רוצה לחזור ולדון בנושא זה היום.

מר ר. ויץ:

אני רוצה לומר משהו בצורה שקטה
וחברית. אם עברתי את הגבול, אני

מבקש סליחה, אך הנושא כבד וחשוב ואנא, הקשב לי בשקט.

אני מבחין בנושא זה בין שתי בעיות:

בעיה מקצועית ובעיה עקרונית. אני מתחיל בבעיה העקרונית. היה לי ויכוח כזה בדיוק כשההרכב סביב שולחן זה היה שונה. זה היה במקרה של ויכוח על הקמת מושבה במרכז הארץ ואני עמדתי על זכות המוסד המיישב לתת יד להקמת מושבה, ככל צורה התישבותית. היה על זה ויכוח. אגב, אני הצעתי אז להתאחדות האיכרים להצטרף לוועדת גבתי. נכון שזו ועדה וולונטרית, אך היה ויכוח מי הסמכות הקובעת והעניין נבדק. אני מפנה חשומת לבכם - חס וחלילה, אינני אומר על מישהו היושב סביב שולחן זה שהוא מפר חוק, אך אני רק רוצה שלא להטעות, אולי דברים אינם ידועים, ואני בכל זאת בעל נסיון והתנסותי כבר ואתם עוד לא. לפי חוק האמנה, לא חשוב מי נותן הכסף. יבוא יום שאני מקוה, שהסוכנות היהודית תגייס כסף מעבר לקו הירוק. זו לא בעיה כספית, אלא בעיה סמכותית. הוועדה הזאת היא ועדת תיאום, שמביאה הנה מה שהממשלה רוצה ואיפה להקים. בעובדה זו אף פעם לא כפרתי וקיבלתי את הדין. ברגע שקיבלתי את הדין, נתתי יד בעצות לעשות מלאכה נאמנה. אך ברגע שנקבעה נקודה, למי היא מתאימה, איך מתכננים אותה ומי מתישב בה, זו פררוגטיבה של המוסד המיישב, שהוא אחראי להסתדרות הציונית, שהיא אחראית לוועדת התיאום עם הממשלה. זה לא בסמכות משרד החקלאות ועל זה היה ויכוח גדול.

השר א. שרון:

אני לא יושב כאן כשר החקלאות.

מר ר. ויץ:

זה לא בסמכות של מי שיושב כיו"ר

הועדה. לפניך ישבר בראש הועדה שר

בלי תיק. בנושא הזה הקפדתי על שמירת הסמכויות של הלאום, כי חוק זה לא חוקק סתם וכשהוא חוקק, היה על זה ויכוח גדול מאד, כי ההסתדרות הציונית היא גם נאמנה של היהודים, שעוד לא התישבו בארץ וזו רוח החוק. אני הבאתי זאת מספר פעמים ואם תחיעץ עם היועץ המשפטי שלך הוא יגיד לך את זאת; אלא שתמיד הסתדרנו ברוח טובה.

באשר לנקודה הזאת, נתקבלה החלטה ללא

שיחופי, זה לא הובא לישיבה הזאת. אני חושב שהצעתי, מבחינה מקצועית, היא הרבה יותר טובה. אני לא מקבל חוות דעת מקצועית של אורי. אורי יכול ליעץ לך אישית - וזו זכותו המלאה, אך הגוף המקצועי שעושה את הניתוחים המקצועיים הוא המוסד המיישב.

מר מ. דרובלס:

אז יש מחלוקת - ואנו מביאים זאת לכאן.

מר א. בראון:

הקיבוצים לוחצים לקבל את זה - זה הכל.

מר ר. ויץ:

אני מציע לך שלא להעמיד את חוות דעתי

ברמה הזאת. אולי אתה נלחץ מהם. אני

אף פעם לא נלחצי מהם - אני יכול להוכיח זאת והעבר שלי מוכיח זאת. את הויכוח הזה עשיתי בכסא הזה הפוך מזה; ואני העברתי את כרמי יוסף כי צדקתי בגישתי. זה לא בעיה של קיבוצים או לא קיבוצים. יש דברים שהם מעבר לכל זה. אני רוצה להגיד לכם, שכשאני רואה בעיני מה יהיה בעוד 15 שנה, אני ממש חרד. אני יושב בגוש התישבותי שיש בו מושבים וקיבוצים וזכיתי לעשות בית ספר משותף במעלה החמשה ולא החזקתי מעמד והם נפרדו. זה דבר נוראי. זה עולה לעם כסף, אין

מר ר. ויץ:

לזה שום הצדקה וזה לא רק התפוחים, אלא יש המון דברים שצריך לקחת אותם בחשבון. ההתישבות היא דבר מורכב.

מר מ. דרובלס:

אך שם זו לא שאלה מקצועית, אלא דבר עקרוני או פוליטי. למה לך להפוך זאת

כדגל?

מר ר. ויץ:

אני מדבר בצורה שקטה וחברית ביותר. אני סבור, שהדעה שגיבשתי יסודה מקצועי-התישבותי-חברתי ממדרגה ראשונה, ולא לחץ הקיבוצים ולא ועדת גבתי. אגב, עם קודמך נלחמתי שועדת גבתי היא וולונטרית ואם יש חילוקי דעות, הסמכות היא ההסתדרות הציונית. אז אדוני היו"ר, אנא הבא בחשבון את מה שאמרתי לך.

השר א. שרון:

ראשית כל, באשר לכרמי יוסף, אני מציע לא לערבב דבר בדבר. כרמי יוסף זה ישוב קהילתי, כמו כל הישובים הקהילתיים, פרט לכך שלחלק מהם יש כרמים בגזר ולחלק מהם אין כרמים בגזר.

אני רוצה להסב תשומת לב הועדה לפרוטוקול

מישיבת הועדה לעניני התישבות, המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית, מתאריך 5.7.77, שבה נכחו מטעם הממשלה: דיין, הורוביץ, המר, ויצמן, פת ואני כיו"ר; ונציגי ההסתדרות הציונית: ויץ, פינקלשטיין, קלרמן, קרונה, ריבלין ושנקר. ז"א, היה הרכב מלא של הועדה באותה ישיבה. אני רוצה לקרוא מה החליטה הועדה באותו יום ולהסביר, שכל פעולותינו מאותו יום הן ברוח החלטות הועדה דאז, כשאינני מוצא בפרוטוקול הסתיגות אפילו של אדם אחד מבין המשתתפים. אני שמחתי גם למצוא,

השר א. שרון:

שבין המשתתפים בדיון היה פרופ' רענן ויץ. מה היתה ההחלטה שהתקבלה אותו יום? אני מקריא:

"סמכויות הועדה לעניני התישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית ומועדי ישיבותיה

מ ח ל י ט י ם:

א. הועדה לעניני התישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית (להלן - הועדה להתישבות) פועלת בהתאם למדיניות הממשלה בעניני התישבות; ועל פי הנחיות הממשלה - היא תקבע הקמת ישובים חדשים, כפריים ועירוניים, כולל היאחזויות נח"ל - בארץ-ישראל (משני עברי הקו הירוק);

ב. בהמשך להחלטה מס. 762(ג) של הממשלה מיום י' בתמוז תשל"ז (26.6.77) לקבוע את הסמכויות של הועדה להתישבות, לפי העיקרים כדלקמן:-

- (1) אישור תכניות התישבות;
- (2) קביעת תקציבים להתישבות;
- (3) הכוונת הגורמים הפועלים בזירת ההתישבות;
- (4) מוסד מכריע בין הגורמים ההתישבותיים הנוגעים בדבר;
- (5) דיון והכרעה בנושאי התישבות מרכזיים שהזמן גרמם;

אני מבקש להסב את תשומת לבכם לסעיף 4 במיוחד. יושבה הועדה בהרכב מלא, על כל שריה ועל כל אנשי ההתישבות המרכזיים ועתירי הנסיון - ואני מציין זאת בצורה הרצינית ביותר - וקיבלה את ההחלטה הזאת. לפי החלטה זו פעלנו במשך $3\frac{1}{2}$ שנים, לפי דעתי בהצלחה רבה. לא חרגנו ואיננו חורגים מאף אחת מההחלטות.

מר ר. ויץ:

העניין חשוב מדי. אני חותם על ההחלטה

גם היום. לפי חוק הועדות - חבר ממשלה,

אם יש לו ערעור, מביא לממשלה וחבר הנהלת ההסתדרות הציונית, אם יש

לו ערעור, מביא להנהלת ההסתדרות הציונית. סדרי העבודה הזאת אינם

נוגדים את החלטות היסוד של חלוקת תפקידים. ועדה זו אינה יכולה

לומר שמחר משרד החינוך יבנה בתיים. אני חותם על ההחלטות גם עכשו.

עבדנו והכל היה בסדר עד שלא באה המחלוקת. זו מחלוקת יסודית

ואני מבקש, אדוני היו"ר, שתברר אותה לעצמך לפני שתפעל.

השר א. שרון:

בכל מקרה, לפי סעיף 4 תפקיד הועדה

הוא לפסוק במחלוקות כאלה.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ה

הקמת יישוב קהילתי בגבעות להב

הת/8

יו"ר הועדה פותח.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה י. רויזמן, ש. ברטוב, א. תבין, מ. דרובלס ור. ויץ.

מ ח ל י ט י ם לאשר את תקמתו של יישוב קהילתי בגבעות להב -
לפי אותם התנאים שאושרו לישוב השכן, מיתר.

מועדי הישיבות של הועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות
הציונית העולמית

הת/9

יו"ר הועדה פותח.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה ר. ויץ, י. מרגלית וא. דודאי.

מ ח ל י ט י ם בשינוי להחלטה מס. הת/21-ג' של הועדה להתיישבות
המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית מיום י"א באב התשל"ז
(26.7.77) לקבוע, כי ישיבות הועדה תתקיימנה בשלב זה בכל יום א'
בשבוע.

ההתיישבות ביהודה ובשומרון - הקמתם של היישובים שבי שומרון ב',
תקוע ב' ומצפה גוברין

הת/10

יו"ר הועדה להתיישבות מודיע כי הערעורים באשר להקמתם של היישובים
תקוע ב', מצפה גוברין ושבי שומרון ב' שהוגשו לוועדת החוץ והבטחון
של הכנסת נדחו.

מתאם פעולות ההתיישבות בשטחים מציג את ענין הקמתם של היישובים האמורים.
תקוע ב', שבי שומרון ב' ומצפה גוברין.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה א. בראון, ר. ויץ, ש. רביד,
מ. דרובלס, א. תבין ואל"מ ד. סתו.

מ ח ל י ט י ם :

א. בזיקה להחלטות ועדת השרים לעניני בטחון - מס. ב/97 מיום
כ"ו באב התש"ם (8.8.80), מס. ב/42 מיום ח' בשבט התשמ"א
(13.1.81), בהסתמך על החלטות הממשלה - מס. 1038 מיום
י"ב באלול התש"ם (24.8.80), מס. 356 מיום י"ג בשבט התשמ"א
(18.1.81) בענין הקמת היישובים שבי שומרון ב', תקוע ב'
ומצפה גוברין; ובכפוף להודעתו של יו"ר הועדה להתיישבות
המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית כי הערעורים על
ההחלטות הנ"ל שהוגשו לוועדת החוץ והבטחון של הכנסת - נדחו,
להקים ביהודה ובשומרון את היישובים האמורים כמפורט להלן:-

- (1) שבי שומרון ב' - בנ.צ. 188162, על כביש נתניה - טול כרם -
שבי שומרון - שכם - בקעת הירדן;
- (2) תקוע ב' - בנ.צ. 172113; על כביש גוש עציון -
מצפה שלם מדרום לתקוע הנוכחית;
- (3) מצפה גוברין - בנ.צ. 154109, מזרחה לתרכומיה, בין הכביש
הישן אשקלון-בית גוברין-תורכמיה -
קרית ארבע לבין הכביש החדש (בסלילה)
בית גוברין - קרית ארבע;

/להטיל.

ב. להטיל על החטיבה להתישבות של ההסתדרות הציונית העולמית את האחריות הכוללת להקמתם של היישובים הנ"ל.

הת/11 התישבות ברמת הגולן: - עלייתו של גרעין של התאחדות האיכרים לקליעה

ראש המחלקה להתישבות, פרופ' ר. ויץ פותח.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה ר. ויץ, א. תבין, מ. דרובלס, א. בראון, אלי"מ ד. סתו.

מ ח ל י ט י ם מכח סעיף ב(4) בהחלטה מס. הת/18 של הועדה להתישבות, המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית, לאשר את עליית הגרעין של התאחדות האיכרים, בשלב זה, לקליעה אשר ברמת הגולן.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת